

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра історії України та археології

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

підготовки бакалавра

спеціальності 014 Середня освіта (історія)

032 Історія та археологія

освітньо-професійної програми Середня освіта. Історія, правознавство

Історія, європеїстика, археологія

Луцьк 2020

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна / освітньо-наукова/ освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	галузь знань – 01 освіта / педагогіка 03 гуманітарні науки спеціальність 014 – середня освіта (історія) 032 Історія та археологія освітньо-професійної програми – Середня освіта. Історія, правознавство Історія, європеїстика, археологія освітній рівень - бакалавр	Нормативна
Кількість годин 120 год. Кредитів 4		Рік навчання – перший
		Семестр – перший
		Лекційні – 36 год.
		Практичні (семінарські) – 18 год.
Індивідуальні		
ІНДЗ €	Самостійна робота – 58 год.	
	Консультації 8 год.	
	Форма контролю – залік	
Мова навчання – українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові Кінд-Войтюк Наталія Василівна

Науковий ступінь кандидат історичних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент

Контактна інформація телефон (моб.) + 38 (050) 0443542;

e-mail kind2017@ukr.net

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

Анотація курсу. Програма навчальної дисципліни укладена відповідно до освітньо-наукової програми – Середня освіта, історія, правознавство, Історія, європеїстика, археологія підготовки бакалавра в галузі знань – 01 освіта / педагогіка, 03 гуманітарні науки за спеціальністю – 014 Середня освіта (історія), 032 Історія та археологія і охоплює засвоєння студентами знань на рівні вищої школи про предмет, принципи і особливості історичної

науки, про її суспільну роль і значення. Студенти знайомляться також із проблемами методології та філософськими основами історичної науки, з категоріальним апаратом та основними поняттями і термінами. Одержують елементарні знання з проблем джерелознавства, знайомляться із системою наукових історичних установ та культурно-освітніх закладів історичного профілю. Передбачається також засвоєння студентами знань про основи наукового історичного дослідження. Зокрема, знань принципів і правил планування. Студенти повинні оволодіти знаннями і методикою роботи із спеціальною літературою і першоджерелами, знати і вміти користуватися правилами оформлення наукової роботи.

Пререквізити (попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни). Для ефективного засвоєння дисципліни “Вступ до спеціальності” студент повинен попередньо або паралельно вивчити дисципліни “Спеціальні історичні дисципліни”, “Історія первісного суспільства та Стародавнього Сходу”.

Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни “Вступ до спеціальності” є ознайомлення студентів із змістом навчальної програми, змістом основних понять і напрямками навчального процесу по підготовці майбутніх спеціалістів-істориків. Основними завданнями вивчення дисципліни “Вступ до спеціальності” є засвоєння студентами знань на рівні вищої школи про предмет, принципи і особливості історичної науки, про її суспільну роль і значення. Студенти знайомляться також із проблемами методології та філософськими основами історичної науки, з категоріальним апаратом та основними поняттями і термінами. Одержують елементарні знання з проблем джерелознавства, знайомляться із системою наукових історичних установ та культурно-освітніх закладів історичного профілю.

Передбачається також засвоєння студентами знань про основи наукового історичного дослідження. Зокрема, знань принципів і правил планування. Студенти повинні оволодіти знаннями і методикою роботи із

спеціальною літературою і першоджерелами, знати і вміти користуватися правилами оформлення наукової роботи.

Поряд із засвоєнням матеріалу лекційного курсу, студенти опрацьовують ряд теоретичних питань на семінарських заняттях, причому їм пропонуються для виконання ряд творчих завдань. Для підготовки рефератів визначений приблизний перелік тем, але студент може обрати іншу власну тему за погодженням з викладачем.

Програмні компетентності	
Інтегральна компетент-ність (ІК)	Здатність продукувати наукові ідеї, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, вирішувати комплексні проблеми в процесі дослідницької та професійної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження у галузі гуманітарних наук.
Загальні компетент-ності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. 9. Здатність бути критичним і самокритичним. 10. Здатність працювати в команді.
Фахові компетент-ності (ФК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності. 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах. 3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією. 4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні

	<p>довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.</p> <p>5. Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).</p> <p>6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.</p> <p>7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.</p> <p>8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні соціальні події та явища.</p> <p>9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.</p> <p>10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.</p> <p>11. Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність.</p> <p>12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.</p>
<p style="text-align: center;">Програмні результати навчання</p> <p>3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.</p> <p>4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.</p> <p>5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та</p>	

іншими історичними джерелами.

7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.

8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.

10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ. (Семін.)		Сам. роботи	Конс.
Змістовий модуль 1. Предмет історичної науки, її принципи, особливості, джерела.						
Тема 1. Професія історика та її фахова спеціалізація.	6	2	2		3	
Тема 2. Предмет історичної науки, її зміст і завдання.	8	2			3	1 4
Тема 3. Суспільна роль і значення історії.	6	2	2		4	1 4
Тема 4. Методологічні основи історичної науки.	8	2			3	
Тема 5. Принципи і категорії історичної науки.	6	2			3	
Тема 6. Усвідомлення соціальних функцій історика.	8	2			3	1 4
Тема 7. Запобігання зловживання історією.	6	2	2		4	
Тема 8. Класифікація історичних джерел.	6	2	2		3	1 4
Тема 9. Наукові установи історичного профілю. та культурно-освітні заклади.	4	2			4	
Змістовий модуль 2. Основи наукового історичного дослідження.						
Тема 10. Планування і організація робочого режиму наукового	6	2	2		4	

дослідження.							
Тема 11. Вибір теми і складання плану-схеми наукового дослідження.	6	2			3		
Тема 12. Науковий пошук джерел і літератури.	4	2			4	1	
Тема 13. Методика роботи з історичними документами і літературою.	8	2	2		3		4
Тема 14. Вироблення наукової гіпотези та структури наукового дослідження.	4	2			3		
Тема 15. Дві стадії літературного оформлення рукопису.	6	2			4		
Тема 16. Написання вступу, висновків, складання списку джерел і літератури.	6	2	2		3	1	4
Тема 17. Складання додатків. Підготовка рукопису до друку.	6	2	2		4	1	4
Тема 18. Впровадження результатів наукового дослідження.	4	2	2		3	1	4
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота							60
ІНДЗ							4
Інше							36
Всього годин / Балів	1	3	18		58	8	100
	20	6					

Завдання для самостійного опрацювання

Видами самостійної роботи студентів є підготовка до лекційних та семінарських занять, підготовка до проміжного контролю та виконання індивідуальних завдань (включає опрацювання першоджерел, підготовки обраного виду роботи).

Індивідуальні науково-дослідні завдання

Видами ІНДЗ у межах курсу “Вступу до спеціальності” є: виступи на наукових конференціях; участь у інтернет-конференціях; участь у Всеукраїнських та регіональних олімпіадах; реферат з теми (розділу) або вузької проблематики; розробка тестових завдань з тематики курсу; підготовка комп’ютерних презентацій з окремих тем; написання есе, виконання творчих завдань.

VI. Політика оцінювання

Складанню модульного контролю передують відпрацювання “н” та “2”. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (як-от лікарняний). Студенти подають для оцінювання лише результати власної роботи. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту лише за умови дотримання коректного показника запозичень (не більше 20 %). Списування під час контрольних робіт та іспитів / заліків заборонені (у т. ч. через використання мобільних пристроїв). Технічні засоби можуть бути застосовані лише за необхідності цитування джерел. Відвідування занять є обов’язковим компонентом, який враховується при проведенні підсумкового оцінювання. За об’єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, участь у наукових конференціях) навчання може відбуватися у on-line за погодження з керівником курсу.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль з дисципліни відбувається у вигляді усного заліку на якому студент може отримати до 60 балів залежно від повноти та обґрунтованості відповідей. У ході складання заліку студент має дати відповідь на три питання. Якщо під час проходження курсу студент набрав щонайменше 60 балів, то він має право не здавати залік вдовольнившись підсумковою оцінкою, яка відповідає кількості набраних балів.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
---	---------------

90-100	відмінно
82-89	Дуже добре
75-81	Добре
67-74	Задовільно
60-66	Достатньо
1-59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Актуальные проблемы теории истории. Материалы “круглого стола” (12 января 1994 г.) . Вопросы истории. 1994. № 6.
2. Алексеев Ю. М. Деякі проблеми викладання і вивчення історичних дисциплін у педагогічному вузі // Український історичний журнал. 1992. № 7–8.
3. Антонюк В. О. Деякі питання формування історичної самосвідомості українського народу // Український історичний журнал. 1993. № 11–12.
4. Архівні установи України: Довідник. К., 2000.
5. Бібліотечна Україна. Довідник. К., 1996.
6. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: Підручник для вищих навчальних закладів. К., 1997.
7. Болдирев О. Історія – це роман, який був насправді. Історичні постаті України. Одеса, 1993. С. 3–11.
8. Болховитинов Н. Н. В поисках новой системы координат в мировой истории // Новая и новейшая история. 1994. № 5.
9. Бондаренко Г. В. Спеціальні історичні дисципліни. Луцьк, 1997.
10. Бондаренко Г. В. Історичне пізнання: питання теорії та практики. Луцьк, 1998.
11. Бониц М. Научное исследование и научная информация. М., 1987.
12. Борг М. А. О категории “цивилизация”. Новая и новейшая история. 1990. № 5.

13. Бубман Б. Л. Смысл истории: Очерк истории современных западных концепций. М., 1991.
14. Вергасов В. М. Активизация познавательной деятельности студентов в высшей школе. К., 1985.
15. Винокур І. С., Телегін Д. Я. Археологія України. – Тернопіль, 2014.
16. Вовк Х. К. Студії з української етнографії та антропології. К., 1995.
17. Волков Ю. Г. Диссертация: Подготовка, защита, оформление. Практическое пособие. М., 2001.
18. Грушевський М. Про історії і передісторичне життя. Ілюстрована історія України. К., 1990. С. 9–11.
19. Дербов Л. А. Введение в изучение истории. М., 1981.
20. Доблаев Л. П. Психологические основы работы над книгой. М., 1970.
21. Довгопол В. М., Литвиненко Н. М. Джерелознавство історії Української РСР. К., 1986.
22. Дьяконов И. М. Пути истории. М., 1994.
23. Жуковский А. А., Малхасян А. Г. Как самостоятельно учиться. – М., 1974.
24. Иванов В. В. Методология исторической науки. М., 1995.
25. История и культурология: Учебное пособие для вузов. М., 1999.
26. Кириленко С. О. На службі Клію. Український історичний журнал. 2002. № 1.
27. Кличкова З. И. Методика самостоятельной работы с книгой. М., 1961.
28. Коваленко М. Д. Методы исторического исследования. М., 1984.
29. Коломієць В. О. Як виконати курсову роботу: Методичний посібник для студентів вузів. К., 2003.
30. Котов В. Н. Введение в изучение истории. Учебное пособие. – К., 1982.

31. Криницкий И. И. Основы научных исследований. К. – Одесса, 1981.
32. Кульчицкий С. В. Методология і методика наукового дослідження. К., 2003.
33. Мальцев П. М., Емельянова Н. А. Основы научных исследований. Учебное пособие. К., 1982.
34. Мезенцева Г. Г. Музеезнавство. К., 1980.
35. Мельник Л. Предмет і методологія історичної науки. К., 1997.
36. Методологические поиски в современной исторической науке. Новая и новейшая история. 1996. № 3.
37. Пронштейн А. П. Методика работы над историческим источником. М., 1974.
38. Реєнт О. П. Сучасна історична наука в Україні: шляхи поступу // Український історичний журнал. 1999. № 3.
39. Санцевич А. В. Методика исторического исследования. М., 1990.
40. Сич О. І. Про викладання історії у вищій школі. Український історичний журнал. 1998. № 5.
41. Семенов Ю. И. Введение во всемирную историю. Вып. 1. Проблема и понятийный аппарат. М., 1997.
42. Стрельский В. И. Теория и методика источниковедения истории. К., 1976.
43. Шепелев Л. Е. Работа исследователя с архивными документами. М.–Л., 1966.

Додаткова література

44. Алексеев В. П. Историческая антропология и этногенез. М., 1989.
45. Бахонов К. О. Традиції та новації в навчанні історії в школі. Дидактичний словник-довідник. Запоріжжя, 2002.
46. Библиотеки за рубежом: Сборник. М., 2002.
47. Блок Марк. Апология истории, или ремесло историка. М., 1986.
48. Бойко О. Д. Історія України у ХХ столітті. – Ніжин, 1994.

49. Бондарчук Г. М., Тимочків М. М. Виховні години. На допомогу класному керівнику. Тернопіль, 2019.
50. Васильченко М. П. та ін. Бібліотечні фонди: навчальний посібник для вузів. Харків, 1993.
51. Велика Л. П. Музейне експозиційне мистецтво. Харків, 2018.
52. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. М., 1991.
53. Гунтель Я. Б. Виховна робота в сучасних умовах: теорія і методика. – Тернопіль, 2018.
54. Гуревич А. Я. Историческая наука и историческая антропология // Вопросы истории. 1988. № 1.
55. Жариков Е. С. Научный поиск. К., 1967.
56. Квиткина Л. Г. Научное творчество студентов. М., 1982.
57. Ковальченко И. Д. Методы исторического исследования. М., 1987.
58. Количественные методы исследования (Учебное пособие для вузов по специальности “история”). М., 1984.
59. Карсавин Л. П. Философия истории. Спб, 1993.
60. Косолапов В. В. Методология и логика исторического исследования. – К., 1977.
61. Машура Л. Нестандартні уроки з історії України та всесвітньої історії в школі. Тернопіль, 2014.
62. Мельник Л. Г. Развитие научного познания истории. К., 1983.
63. Мечников Л. Цивилизация и великие исторические реки. М., 1995.
64. Могильницкий Б. Д. Введение в методологию истории. М., 2019.
65. Патрушев А. И. Мировые мифы Освальда Шпенглера. Новая и новейшая история. 1996. № 3.
66. Померанц Г. С. Лекции по философии. М., 1993.
67. Пронштейн А. П. Использование вспомогательных дисциплин при работе над историческими источниками. М., 1972.

68. Серета С. П. Етногенетичні процеси на території Руси–України за даними антропології. Український історичний журнал. 2001. № 3.
69. Сорокин Н. А. Дипломные работы в педагогических вузах. М., 1986.
70. Сучасний урок. Панорама методичних ідей (Збірник). Харків, 2004.
71. Тарковский М. Историсофия. Мирова история как эксперимент и загадка. М., 1993.
72. Тойнбі А. Постигание истории. Сборник. М., 1991.
73. Тойнбі А. Дослідження історії. К., 2020.
74. Трельч Э. Историзм и его проблемы. М., 1994.
75. У пошуках історичної правди (круглий стіл). Український історичний журнал. 1992. № 2.
76. Ферро М. Как рассказывают историю детям в разных странах мира. М., 1992.
77. Философия и методология науки. М., 1996.
78. Философия истории: Антология. Спб., 2020.
79. Черноморский М. Н. Мемуары как исторический источник.– М., 1989.
80. Шморгун А. А. Методологическая функция теории общественно-экономической формации. К., 1990.
81. Яковенко Н. Вступ до історії. К., 2019.

Інтернет-ресурси.

Інститут історії України НАНУ	http://history.org.ua/	Журнали, альманахи, збірники та монографії, видані інститутом: Український історичний журнал; Соціум; Проблеми історії України: факти,
-------------------------------	---	--

		судження, пошуки; Україна в Центрально-Східній Європ; RUTHENICA; Проблеми історії України XIX – початку XX ст. Укр.
Ізборник	http://litopys.org.ua/ http://litopys.kiev.ua/	Електронна бібліотека: наукові твори - класики української історіографії та сучасні дослідники: М. Грушевський, В. Голобуцький, Г. Касьянов, З. Когут, О. Оглоблін, Н. Яковенко та ін. Джерела: літописи, художня література т ін. Укр.
EXLIBRIS :: українська електронна бібліотека	http://exlibris.org.ua/ http://www.ukrexlibris.com/	Електронна бібліотека: наукові твори - В. Антонович, Д. Яворницький, П. Мірчук, Д. Дорошенко та ін.; мемуаристика: Ю. Коллард, В. Винниченко, З Книш; публіцистика. Укр.
Українська історична бібліотека	http://ukrhistory.narod.ru/	П. Толочко, Н. Яковенко, А. Капеллер, В. Липинський, М. Драгоманов та ін. Укр.
Історична веб-хрестоматія UKRAÏNARUS`	http://geocities.com/ua_ukraine/ukraïnerus.html	Монографії, статті, документи з історії, етногенетики, антропології, археології України.

		Особливу увагу приділено історії формування українського народу, та національно-визвольного руху. Портрети українських володарів, гроші України-Русі. Мапи. Укр.
Козацтво XV-XXI ст.	http://cossackdom.com/	Документи, статті, монографії, рецензії, огляди, мапи, ілюстрації, бібліографію з історії. Укр., рос., англ.
Українські сторінки - історія національного руху України	http://ukrstor.com/	Наукові розвідки та документи. Історія окремих напрямків та регіонів національного руху України. Більше 40 діячів, пов'язаних з українським національним рухом - їх роботи та роботи про них. Історичні карти, бібліографія, посилання та ін.
Правителі України	http://pravyteli.onestop.net/	Довідник правителів України з IX ст. по 1920 р. Династичні таблиці князів-Рюриковичів
История Украины/Серге	http://members.tripod.com/~sesna/ukraine/ http://sesna.tripod.com/ukra	Короткий огляд історії України від найдавніших часів до 1991 р.

<u>Й Синило</u>	ine/	
<u>Історія України</u>	http://historyua.narod.ru/	Присвячено історії процесів денаціоналізації в Україні та українському національно-визвольному руху. Хронологічні таблиці, документи
<u>Історія України</u>	http://unitest.com/uahist/ http://uahistory.kiev.ua/	Михайло Грушевський, Ілюстрована Історія України, Орест Субтельний, Наталія Полонська-Василенко, Серія книг "Реабілітовані історією"
<u>Твори Адріана Каценка</u>	http://kaschenko.onestop.net/	Твори письменника Адріана Каценка (1858-1921). Серія історичних повістей про козацтво
<u>Роботи Зиновія Книша</u>	http://knysh.onestop.net/	Роботи Зиновія Книша. Історія ОУН-УПА
<u>Українська етнографія</u>	http://etno.onestop.net/	Монографії, статті, фотоматеріали посилання з української етнографії
<u>Українська спілка: історія</u>	http://spilka.onestop.net/history/	Праці класиків української історіографії: М. Аркас, Д. Дорошенко, Н. Полонська-Василенко та ін. Основні історичні документи по періодах; енциклопедії козацтва, Квацієнциклопедія

		ОУН-УПА; графічні матеріали та ін.
<u>Український одяг XIV - XVIII ст. Костюм Запорізького козацтва</u>	http://sweetukraine.narod.ru/odyag/odyag1.html	Сторінка присвячена опису одягу запорізького козацтва в XIV-XVIII ст. Є ілюстрації. Автор - Тамара Ніколаєва.
<u>Південно-західний фронт</u>	http://www.ugz-front.h1.ru/	Статті, документи, мультимедіа з історії Південно-Західного фронту
<u>Галицька Україна</u>	http://halychyna.ukrbiz.net/	Інформація етнографічного та історичного характеру про Галичину. Історичні карти, відомості про історичних особистостей, фольклор, місцеві діалекти, її зв'язок з іншими українськими землями і т. ін.
<u>Помаранчева хвиля</u>	http://www.orange-wave.narod.ru/	Присвячено історії Помаранчевої революції в Україні в листопаді-грудні 2004 р. Переважно фотоматеріали
<u>Українська історія</u>	http://www.ua-history.narod.ru/	Книги, статті, документи, карти з історії України. В. Анатонівич, О. Апанович, М. Костомаров, А. Кюстін
<u>Хортиця</u>	http://lazar.hortitsa.iatp.org	Інформація про о. Хортиця:

	ua	історія, екологія, фотоальбом
Брама - історія України	http://brama.com/ukraine/history/index.html	Хронологічні синхронні таблиці, англ.
Бабин Яр - пам'ять та безпам'ятність	http://babiya-diskus.narod.ru/	Наукові та публіцистичні роботи. Документи. Топографія
Крим та кримські татари	http://kirimtatar.com/	Кілька статей та документів, присвячених історії криму та кримських татар у ХХ ст.
Українська спадщина	http://heritage.com.ua/istorija/istorija.html	Невелика електронна бібліотека, переважно присвячена історії українського мистецтва
Про українську історію: "Віталієва територія"	http://vittop10.g2gm.com/ukrainian/ukrainian.html	Кілька книжок з історії України: Пол Роберт Магоці Історія України; Ендрю Уилсон Українці. Нація яку не очікували; Баран В.Д., Козак Д.Н., Терпиловський Р.В. Походження Слов'ян та ін; хронологія; посилання
Курган	http://kurgan.kiev.ua/	Присвячено історії додержавній історії України-Русі
Українська геральдика	http://heraldry.com.ua	Історія геральдики. Герби, печатки, поштові марки від середньовіччя до сьогодення

<u>Українська історія</u>	http://ua-history.narod.ru/	Книги, статті та документи: Антонович Володимир. Про козацькі часи на Україні; Апанович Олена. Українсько-російський договір 1654 року; Костомаров Микола. Книга буття українського народу; Кюстін Адольф. Росія в 1839 році та ін.
<u>Історія України</u>	http://uahistory.narod.ru/	Короткий огляд історії України по періодах з найдавніших часів по ХХ ст.
<u>Історія. Сайт Сергія Кашпіровського</u>	http://ukrainehistory.narod.ru/	Основні історичні терміни; хронологічні таблиці за темами "Друга світова війна". "Найвизначніші дати ХХ ст."; посилання та ін.
<u>InfoUkes історія України</u>	http://infoukes.com/history/	Короткий огляд історії України, англ.
<u>Харківський приватний музей міської садиби</u>	http://ysadba.rider.com.ua/index.htm	Монографії, "Харківський історичний альманах"; бібліографія; генеалогічне дерево Харківської губернії
<u>Українська електронна бібліотека</u>	http://ukrcenter.com/library.asp	Українська художня література on-line
<u>Людина."Дзерк</u>	http://zn.kiev.ua/op/razdel/3	On-line версія

<u>ало Тижня"</u>	61/3150/	тижневика " <u>Дзеркало Тижня</u> ". Статті на історичну тематику
<u>Голодомор 1932-1933 років в Україні</u>	http://www.human-culture.com/history/	Коротко розповідається про причини, хід та наслідки голодомору 1932-33 рр. в Україні
<u>Уроки історії: Голодомор 1932-33 гг.</u>	http://golodomor.org.ua/	Створений за підтримки Міжнародного фонду „Україна 3000”. Добірка матеріалів про Голодомор 1932 - 1933 років в Україні - статті, документи та фотоархів. Свідчення. Музеї. Пам'ятники. Посилання.
<u>Голодомор в Україні 1932-1933</u>	http://golodomor.ukrinform.com/	Добірка матеріалів про Голодомор 1932 - 1933 років в Україні - статті та фотоархів. Посилання.
<u>Голод в Україні</u>	http://historywiz.com/ukrainefamine.htm	Мультимедійний посібник "Голод в Україні: геноцид". Фото.
<u>Нариси історії України</u>	http://history.franko.lviv.ua/	Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст.; Грицак Я. Формування модерної української нації XIX-XX ст.; Довідник з історії України. В 3 т . (в форматі

		PDF).
<u>Неизвестная</u> <u>Украина</u>	http://users.i.com.ua/~luzan/history/	Кілька книжок з історії України. Еміграційна література, праці сучасних авторів
<u>ОУН-УПА:</u> <u>легенда</u> <u>спротиву</u>	http://oun-upa.org.ua/ http://oun-upa.onestop.net/	Основна література з історії ОУН-УПА: монографії та статті, джерела, фотоматеріали та ін.
<u>Історія дивізії</u> <u>"Галичина"</u>	http://ssgalicia.onestop.net	Присвячено історії дивізії СС "Галичина". Книги, статті та документи, бібліографія, посилання. Мультимедійні документи: фотографії, уніформа, поштові марки, плакати та т.п., англ.-укр.
<u>Українська</u> <u>Дивізія</u> <u>"Галичина"</u>	http://galiciadivision.onestop.net/ http://geocities.com/galiciadivision	Присвячено історії дивізії СС "Галичина". Книги, статті та документи, бібліографія, посилання. Мультимедійні документи: фотографії, уніформа, поштові марки, плакати та т.п.
<u>Електронна</u> <u>бібліотека</u> <u>дивізії</u> <u>"Галичина"</u>	http://combatant.onestop.net/	В. Верига, Я. Овяд, Є. Побігущий, О. Лисяк, П. Грицак, та ін.
<u>Літопис</u> УПА: <u>хроніка</u> УПА	http://infoukes.com/upa/	On-line версія публікації "Літопис УПА", англ.

<u>Літопис УПА OnLine</u>	http://litopysupa.com	On-line версія публікації "Літопис УПА", англ.
<u>Електронний журнал "Літопис: форум дослідів історії УПА"</u>	http://city.litech.lviv.ua/litopys	Електронний журнал "Літопис: форум дослідів історії УПА"
<u>Степан Бандера</u>	http://stepanbandera.org/	Степан Бандера життєпис, книги, статті самого С. Бандери та про нього
<u>Степан Бандера: життя та діяльність</u>	http://zavoliuua.narod.ru/	Короткий біографічний нарис С. Банедри. Автор - Ігор Набитович
<u>The UPA - Ukrainian Insurgent Army</u>	http://tim.net.ua/upa/ http://tern.ukrpack.net/upa/	Основна інформація про історію ОУН-УПА. Документи, фотографії
<u>Пісні ОУН-УПА</u>	http://poetyka.uazone.net/upa/	Тексти пісень ОУН-УПА
<u>Роман Шухевич - безсмертний командир</u>	http://ukemonde.com/shuchevych/	Присвячено фільму про Р. Шухевича "Непереможений". Інформація про Р. Шухевича, фотографії, посилання.
<u>UPA: The Ukrainian Insurgent Army</u>	http://kolos.com/readroom/upa.htm	Коротка історія УПА, англ.
<u>Ostbatalloin</u>	http://www.ostbataillon.fro	Присвячено східним

	mru.com/	добровольцям, що боролися на стороні Німеччини у II С.В. Статті, фотоматеріали, посилання
Радикальний український націоналізм	http://run.org.ua/	Статті з історії українського націоналізму
Історія українських збройних сил	http://ukrarmy.kiev.ua/ http://koza.kiev.ua/	Нарис історії української армії від давніх часів до сьогодення. Книги, статті, документи.
Львівське товариство "Пошук"	http://poshuk-lviv.org.ua/	Жертви репресій і війни: списки, свідчення, статті, книги, документи. Висвітлення збройних конфліктів в Західній Україні в 1940-х рр. та ін.
Віртуальний музей ГУЛАГ(у)	http://www.gulag-museum.org.ua/	Фотоматеріали з історії ГУЛАГ(у). На 14.01.2006 на сайті представлено 320 експонатів (1058 зображень)
Українське військо у ХХ-ХХІ сторіччі	http://vijsko.freespaces.com	Огляд історії Української армії від 1914 р. до сьогодення. Є електронні версії книжок чи статей на військові та військово-політичні теми: В.Ф. Верстюк; О.В. Тимошук; О.

		Кучерук та ін.
<u>Українська армія</u>	http://uarmy.ms.km.ua/	"Військово-історичний альманах"; Центральный музей збройних сил України та ін.
<u>Історія українського війська</u>	http://ordgeorg.boom.ru/	Коротка історія українського війська за середньовічну добу
<u>Історія Служби Безпеки України</u>	http://sbu.gov.ua/history	Історія СБУ. Електронні версії "З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ". Огляд літератури про історію СБУ.
<u>Нестор Махно</u>	http://mahno.ru/	Велике зібрання книг, статей та документів про Н. Махна
<u>Бабий яр</u>	http://members.tripod.com/babyn_yar/index.html	Йдеться про куренівську трагедію, що сталася ранком 13 березня 1961 року в Бабиному Яру
<u>Кобзар</u>	http://kobzar.info/	Присвячено життю і творчості Т.Г. Шевченка
<u>Історія міста Славута</u>	http://historyofslawuta.freeusers.com/	Присвячено історії міста Славута Волинської області
<u>Азовські греки</u>	http://mak-mak.com/gendb/index.html	Присвячено історії Азовських (Маріупольських) греків, традиціям, життю, музиці, мові і ін. аспектам їхнього життя

<u>Києвлянинь</u>	http://kievlianin.by.ru/	Історія міста Києва.
<u>Історія України</u>	http://history.com.ua/	
<u>Запорозькі козаки</u>	http://perso.wanadoo.fr/pyzh/kozaky/	Розповідає про гру "Козаки". Також дається коротка історія запорозького козацтва
<u>РУСЬ</u>	http://rusruh.narod.ru/	Мета сайту за словами авторів - "Відновити історію русичів з метою розуміння планетарного призначення руських і слов'янських народів".
<u>Науково-популярний журнал "Воєнна історія"</u>	http://warhistory.ukrlife.org/	On-line журнал "Воєнна історія"
<u>Український флот: від найдавніших часів до сьогодення</u>	http://geocities.com/unavy/UkrainianNavy.html	Коротка історія українського флоту по періодах з найдавніших часів до сьогодення, англ.
<u>Подорож Гійома Левассера до Боплана</u>	http://boplan.iatp.org.ua/star.html	Мапа України за Бопланом
<u>Електронна хрестоматія</u>	http://historydocs.narod.ru/ukr.htm	Універсали Центральної Ради; Бестейська угода;

		Конституція Пилипа Орлика; Емський указ 1876 року; Закони про тимчасовий державний устрій України (1918); Грамота до всього українського народу (1918); Тимчасовий основний закон (ЗУНР)
<u>Конквест</u> <u>Роберт, Жнива</u> <u>скорботи:</u> <u>Радянська</u> <u>колективізація і</u> <u>голодомор</u>	http://zhnyva33.narod.ru/	Web-версія книги Роберта Конквеста “Жнива скорботи”, (1993). Йдеться про жахливу соціальну катастрофу ХХ століття — колективізацію та голодомор 1929-1933 рр.
<u>Єдина Русь</u>	http://www.edrus.org/ http://ua.mrezha.ru/	Збірка наукових та науково- популярних книжок з історії України. Переважно дореволюціні та діаспорні автори: М. Ульянов, М. Максимович, Л. Соколов та ін.
<u>Битва за</u> <u>Дніпро.</u> <u>Звільнення</u> <u>Києва</u>	http://bitva-za- dnepr.narod.ru/	На сайті містяться документальні фотографії та подробиці бойових дій, біографія маршалів та героїв Радянського Союзу, докладні карти бойових дій і т. ін., рос.

<p>Сайт Вахтанга Кіпіані</p>	<p>http://kipiani.org/</p>	<p>ГУЛАГ: жертви, хроніка репресій, національно-визвольний рух, права людини; самвидав - статті, документи</p>
<p>Журнал Берегиня</p>	<p>http://beregynya.iatp.org.ua/</p>	<p>Електронна версія журналу "Берегиня". Є архів за 2002 та 2003 рр.</p>
<p>Український центр вивчення Голокосту</p>	<p>http://holocaust.kiev.ua/</p>	<p>Научные исследования и педагогическая деятельность в сфере изучения истории Холокоста; статьи, информация о семинарах и конференциях.</p>
<p>Князі, гетьмани, митрополити, президенти та науковці</p>	<p>http://www.geocities.com/prysjan/in_40.html</p>	<p>Список правителів України (князі, гетьмани, митрополити, члени урядів) в VI-на поч. XX ст.</p>
<p>Галицька Україна</p>	<p>http://www.geocities.com/ukrgalicia/</p>	<p>Інформація етнографічного та історичного характеру про Галичину - історичну українську землю, її роль в етногенезі української нації, історичні карти, відомості про історичних особистостей, фольклор, місцеві діалекти, її зв'язок з іншими українськими землями, та ін. Також сайт</p>

		вміщує матеріали, які мають відношення до України в цілому.
<u>Козаки XV-XXI ст. / сайт Людмили Маленко</u>	http://lmalenko.da.ru/	Про авторку проекту Cossacks 15-21 cent. http://www.cossackdom.com/
<u>Генеалогія в Україні</u>	http://www.genealogy.zp.ua/	Родословні таблиці основних руських князів X-XIII ст.; адреси архівів України; Хто і де займається генеалогією
<u>Історія українського флоту</u>	http://www.ukrflot.narod.ru/	Коротка історія українського флоту з найдавніших часів до 20 ст.
<u>Сайт історії Києва</u>	http://www.oldkyiv.org.ua	Статті, фото, карти, архітектори Києва
<u>Русифікація</u>	http://www.rusyfikacia.narod.ru/	Документи - переважно законодавчі акти, що висвітлюють русифікаторську політику та статті з мовного питання
<u>Едмунд Бачинський</u>	http://mysite.com.ua/xdem3430/pagesxdem3430/1_1.html	Присвячується пам'яті Едмунда Бачинського - громадсько політичного діяча Підкарпатської Русі, доктора права, мера Ужгорода на початку 20 років минулого століття, міністра автономного уряду,

		багаторічного сенатора Чехословацького парламенту.
<u>Сайт товариства "Меморіал"</u>	http://memorial.kiev.ua/	Книги, статті, документи, що висвітлюють репресивну політику радянського уряду (голодомори, війна, репресії)
<u>Сайт інституту суспільних досліджень</u>	http://www.ukrterra.com.ua/	Статті з історії України (на 15.11.2005) 37 статей
<u>Енциклопедія українського козацтва</u>	http://zsu.zp.ua/euk/	Електронна енциклопедія українського козацтва — довідкова система, призначена для наукової, навчальної і освітньої роботи в галузі історії та українознавства. Енциклопедія містить 1276 статі, 739 ілюстрацій, 77 тематичних історичних карт та 130 картосхем.